

Programa școlară pentru disciplina

Limba și literatura maghiară maternă
pentru elevii care frecventează școli/clase cu predare în limba
română

Clasa a IX-a

București, 2021

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura maghiară maternă pentru elevii care frecventează școli/clase cu predare în limba română este realizată pe baza Planului-cadru de învățământ, implementează o nouă abordare a predării / învățării limbii maghiare în cazul în care elevul studiază această materie ca limbă maternă într-o școală cu limba de predare română, alocându-se 3 ore pe săptămână. În perspectiva disciplinei, studiul limbii materne face parte integrantă din domeniul competenței de comunicare.

Un alt obiectiv al predării limbii și culturii maghiare, bazat pe actualul curriculum, este revitalizarea limbii: formarea unor tineri care doresc să comunice în limba maghiară, comunică eficient într-o serie de circumstanțe diferite. În consecință, programa în loc să solicite învățarea elementelor sistemului lingvistic, aplică o abordare funcțională a studiului limbii, care pune accentul pe dezvoltarea competenței de comunicare ca sarcina principală a studiului limbii maghiare.

Învățarea bazată pe comunicare propune dezvoltarea simultană a abilităților productive (vorbire, scriere) și receptive (înțelegerea textului audiat, citirea), condiția fiind de a considera limba maternă ca un mijloc de comunicare, de a o utiliza în funcție de circumstanțe, de a crea în contextul didactic situații autentice de comunicare în care cursul dialogului este inevitabil.

În desfășurarea demersului didactic trebuie să predomine abordarea contrastivă (bazată pe cunoașterea limbii române), concretizându-se în programă prin familiarizarea treptată a elevilor cu o varietate de situații de comunicare orală și scrisă, interpretând texte literare și non-literare, pe măsură ce se dezvoltă abilitățile de comunicare.

În consecință, principiile acestei programe sunt următoarele:

- dezvoltarea capacității de a utiliza limba maghiară în situații specifice de comunicare;
- abordarea funcțională a limbii;
- dezvoltarea adecvată a exprimării orale și scrise;
- alegerea unui conținut adecvat vârstei.

Recomandări pentru aplicarea curriculumului și evaluarea elevilor

Nivelul de cunoaștere a limbii al cursantului este determinat pe baza evaluărilor inițiale, pe baza cărora pot fi organizate grupe / clase. Dacă organizarea claselor și grupelor nu se poate realiza pe nivele de studiu, se recomandă utilizarea metodelor de învățare diferențiată. Elevii de vârste diferite, dar cu abilități similare / identice pot fi organizați într-o grupă / clasă. În planificarea individuală (proiectarea planurilor calendaristice, a unităților de învățare, a instrumentelor de evaluare continuă și sumativă), profesorii vor respecta cerințele curriculare în privința competențelor care urmează să fie dezvoltate și a conținuturilor. Competențele și conținuturile care urmează să fie dezvoltate, ordinea acestora pot fi alese de către profesor, dar trebuie atinse toate cerințele detaliate până la sfârșitul nivelului. Corelarea conținuturilor cu competențele care urmează să fie dezvoltate se realizează de profesor în planificarea individuală. Pentru a evita supraîncărcarea elevilor și pentru a profita la maximum de timpul de predare, profesorii vor lua în considerare următoarele:

- utilizarea metodelor interactive și alte metode centrate pe elev, pe lângă metodele de comunicare în predare-învățare;

- alegerea temelor pentru acasă în așa fel încât rezolvarea acestora să nu depășească timpul petrecut în clasă cu rezolvarea unor exerciții similare;

- elaborarea instrumentelor evaluării în strictă conformitate conținuturile programei școlare.

În stabilirea competențelor generale, a competențelor specifice, dar și a activităților de învățare și a conținuturilor, s-a avut în vedere, în principal, corelarea cu descriptorii din Companion Volume, suplimentul la CECRL, publicat în 2018. Pornind de la acest document programa diferențiază trei niveluri de competență lingvistică: nivel începători (A1, A2), nivel intermediar (B1, B2) – în aceste două cazuri se utilizează metode de revitalizare a limbii – și nivelul avansat (C1, C2), corespunzătoare nivelului limbii materne, care își propune studierea a mai multor texte literare, interpretarea a textelor, dezvoltarea viziunii cultural-istorice, exprimarea de sine.

La primele două niveluri, se acordă o atenție sporită componentelor competenței de comunicare și dezvoltării acestora. La nivel de începători și intermediar, componentele competenței de comunicare sunt indicate în competențele specifice și activitățile de învățare, dar la nivelul avansat acestea nu mai sunt marcate.

Componentele competenței de comunicare sunt:

Competența utilizării limbii - se referă la cunoașterea codului lingvistic și include cunoștințe lexicale și reguli din morfologie, sintaxă, semantică și fonologie.

Competența socioculturală - reprezintă cunoștințe despre raportul limbii cu contextul ei nonlingvistic.

Competența discursivă - este cunoașterea regulilor de combinare a exprimărilor lingvistice cu funcțiile lor de comunicare.

Competența strategică - include strategii de comunicare verbale și nonverbale pentru evitarea insuccesului în comunicare.

Limba și literatura maghiară pentru elevii care frecventează clasele cu predare în limba română are următoarea structură:

1. notă de prezentare
2. competențe generale
3. competențe specifice și activități de învățare
4. conținuturi
5. sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea de probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse.

Competențele generale reprezintă competențele dezvoltate prin studiul disciplinei pe parcursul învățământului liceal.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale și se formează pe parcursul unui an școlar, fiind etape în formarea acestora. Pentru realizarea lor, programa cuprinde și exemple de activități de învățare concrete, variate care valorifică implicarea activă a elevilor.

Conținuturile constituie baza de operare pentru dezvoltarea competențelor specifice.

Sugestiile metodologice propun modalități de organizare a procesului de predare-învățare-evaluare cu scopul de a orienta cadrele didactice în aplicarea programei.

Nivel începători

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea textului oral

1.1. Dezvoltarea competenței utilizării limbii

- recunoașterea sunetelor limbii maghiare și rolul acestora în diferențierea sensului, ex. la nivelul elementelor lexicale și a vocabularului face diferență între *öt – őt, kerek – kérek – kerék*; la nivelul regulilor gramaticale, ex. semnul trecutului vs. cazul acuzativ: *írott – írót, vet – vett*.
- recunoașterea sunetelor, cuvintelor, structurilor limbii maghiare

1.2. Dezvoltarea competenței socio-lingvistice

- înțelegerea formulelor de adresare (tu/dumneavoastră)
- recunoașterea formulele de salut, ex. ptr. părțile zilei și situație de conversație

1.3. Dezvoltarea competenței strategice

- semnalarea dificultății de înțelege sau solicitarea de ajutor, ex. descrie un cuvânt, folosește sinonime;
- identificarea mimicii și a sistemului gesturilor

1.4. Dezvoltarea competenței discursului

- înțelegerea și participarea activă la situații de conversație (discursuri și dialoguri scurte);
- identificarea delimitării cuvintelor și a propozițiilor.

2. Dezvoltarea exprimării orale

2.1. Dezvoltarea competenței utilizării limbii

- pronunțarea corectă a sunetelor, cuvintelor, construcțiilor limbii maghiare;
- utilizarea în context adecvat a sunetelor cu rol de diferențiere a sensului: ex. *öt almát vesz, őt keresem*;
- utilizarea perceptuală de ex. cazul acuzativ (*széket lát*).

2.2. Dezvoltarea competenței socio-lingvistice

- utilizarea conform situației și partenerului de conversație formulelor de adresare la per tu, la dumneavoastră, formulele de salut (*Viszontlátásra! – Viszonthallásra!*).
- exerciții de auto-prezentare și prezentarea altor persoane, a mediului înconjurător la un mod minim;
- utilizează elemente dialectale conform regiunii de proveniență (*burgonya, krumpli, pityóka*).

2.3. Dezvoltarea competenței strategice

- exerciții de solicitare de ajutor ptr. descifrarea sensului, ex. descrie un cuvânt;
- utilizarea corectă a mimicii și a sistemului gesturilor.

2.4. Dezvoltarea competenței discursului

- alcătuirea unor discursuri scurte (descriptive, narative), dialoguri scurte, ia parte activă la acestea;
- delimitarea cuvintelor și a propozițiilor.

3. Receptarea textului scris

3.1. Dezvoltarea competenței utilizării limbii

- recunoașterea literelor limbii maghiare și rolul acestora în diferențierea sensului, ex. la nivelul elementelor lexicale și a vocabularului face diferență între *hal – hall*; la nivelul regulilor gramaticale, ex. semnul timpului trecut vs. cazul acuzativ *írott – írót, vet – vett*;

- recunoașterea literelor, cuvintelor, construcțiilor limbii maghiare.
3.2. Dezvoltarea competenței socio-lingvistice - înțelegerea unui text cu diferite formule de adresare; - recunoașterea formulilor de salut, ex. adecvat părților zilei și situației de conversație; - înțelegerea elementelor dialectale specifice zonei de proveniență (<i>bab, paszuly, fuszulyka</i>).
3.3. Dezvoltarea competenței strategice - înțelegerea un text din context, sau solicitarea de ajutor ptr. identificarea sensurilor, ex. exerciții de folosirea dicționarilor sau interogarea profesorului.
3.4. Dezvoltarea competenței discursului - înțelegerea esenței textelor mai scurte, ideilor principale ale relațiilor cauzale; - așezarea în ordine cronologică a evenimentelor.

4. Redactarea textului scris

4.1. Dezvoltarea competenței utilizării limbii - exerciții de scriere corectă a literelor, cuvintelor, construcțiilor limbii maghiare; - utilizarea în context adecvat a literelor cu rol de diferențiere a sensului: ex. <i>öt almát vesz, őt kerese</i> . - exerciții de denotare a desinențelor complementului circumstanțial de loc care exprimă interiorul, cu localizare statică sau dinamică, adică înțelege diferența de sens dintre <i>szobába</i> și <i>szobában</i> sau semnalarea unor terminații specifice care rezultă din natura aglutinativă a limbii maghiare (<i>szájal</i> vs. <i>szájjal</i>).
4.2. Dezvoltarea competenței socio-lingvistice - utilizarea în scris a regulilor pragmatice ale limbii maghiare la formulele de adresare, la per tu, la dvs., la formulele de salut, de prezentare, formule de introducere și încheiere; - exerciții de auto-prezentare și prezentare a unor persoane, a mediului înconjurător la un nivel minim adaptându-se regulilor gramaticale a limbii maghiare.
4.3. Dezvoltarea competenței strategice - exerciții de descrieri, folosirea unor sinonime sau reformularea textului în așa fel încât să aibă sens și fără cuvântul, construcția respectivă.
4.4. Dezvoltarea competenței discursului - alcătuirea în scris a unor texte scurte (descriptive, narative) sau dialoguri scurte; - alcătuirea unui text folosind surse de informație (dicționare, internet).

5. Competențe de conștientizare și recunoaștere a valorilor

5.1. Dezvoltarea funcției pragmatice a competenței lingvistice - exerciții de a vorbi, a scrie la per tu, la dvs.; salutare, felicitare, introducere, prezentare; adresare; orientare; exprimarea și evaluarea nevoilor.
5.2. Cunoașterea și promovarea propriilor valori culturale - cunoașterea și participarea la sărbătorile, obiceiurile religioase, naționale (stropitul de Paște, cântare de Crăciun, balul recoltelor, etc.); - cunoașterea creațiilor populare, a evenimentelor istorice; - cunoașterea instituțiilor culturale.
5.3. Dezvoltarea atitudinilor (interes, deschidere, scutire de prejucii) - acceptarea valorilor limbii și a culturii maghiare, compararea cu culturile locale; - păstrarea identității, trăire conștientă a bilingvismului/plurilingvismului și a biculturalității/pluriculturalității;

- înțelegerea legăturii dintre limba și cultura de origine ca rădăcinile identității.

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi
Sunetele, literele limbii maghiare	Alfabetul limbii maghiare. Tipuri de exerciții: Egészítse ki a szavakat hallás után a hiányzó betűvel (a, á, e, é, i, í, o, ó, ö, ő, u, ú, ü, ű)! (Completați cu literele care lipsesc) ...szt...l sz...ny...g m...g...s ...gy p...szk...s sz...b... sz...k v...l...g...s l...ny
Vocabular	Mediul înconjurător, familia, flora, fauna, mâncăruri, băuturi, munca etc. Tipuri de exerciții: Melyik ez a szó? (Care este acest cuvânt?) ÉKP AÓTU ICSK AABKL AÓJT AGYN AÁLMP KÉSZ AASGM
Reguli gramaticale, formularea propoziției	- exprimarea direcției, cazul acuzativ, posesiunea (cazul genitiv); - conjugarea verbelor la modul indicativ și condițional, conjugarea hotărâtă și nehotărâtă; - cazurile mai simple ale frazei; - verbe cu prefix, copulative. Tipuri de exerciții: Egészítse ki a szavakat a megfelelő raggal! (Completați cu desinența corespunzătoare) -ban, -ben: szekrény....., szoba....., ház....., autó....., ágy....., fürdő....., kád... -ból, -ből: fotel....., ruha....., alma....., mérnök....., orvos....., gyerek....., -ba, -be: ház....., szoba....., kamra....., előszoba....., autó....., hotel....., ágy....
Conversația, producția de texte orale	Texte descriptive, narative, dialoguri: prezentare, începerea conversației, confirmarea, interogare, exprimarea nevoilor. Tipuri de exerciții: Válaszolj! (Răspunde) Milyen az asztal? Ki vagy te? Mi a neved? Hogy hívnak? Milyen a telefon? Igaz vagy hamis? (Adevărat sau fals) A posta jól beszél magyarul. A taxi a ház felett áll. A mérnök számol. A parkoló bent van. A szék az asztal mellett van.
Receptarea textului citit	Note informative, reclame, cataloage, anunțuri, meniuri, facturi. Scrisoare privată, mesaje. Tipuri de exerciții: Kösd össze! (Asocieri) A fiú tussol a nappaliban.

	<p>A gyerek eszik a hálóban. A nő alszik a fürdőben. A lány tanul a konyhában. A férfi olvas a parkban. Az ember pihen a gyerekszobában.</p>
Producerea textului scris	<p>Texte scurte, simple: felicitare, mesaj, formular, scrisoare particulară, invitație, scrisoare de mulțumire, e-mail: texte descriptive, narative, dialoguri. Tipuri de exerciții: Descrie animalul tău preferat în 3-4 propoziții!</p>
Cunoștințe culturale	<p>- sărbători naționale și religioase, evenimente istorice, instituții culturale, - obiceiuri, datini, texte folclorice (ex. stropitul, cântarea, balul recoltei), - personalități cunoscute, rezultatele lor (ex. istorie, literatură, savanți), - mass-media Tipuri de exerciții: Alcătuiește un reportaj fotografic despre obiceiurile voastre pascale și obiceiurile vecinilor români/ceangăi/secui/nemți/romi (Ce se mănâncă? Cum se îmbracă? Unde merg? etc.).</p>
Atitudine culturală: interes, deschidere, reducerea prejudecăților	<p>păstrarea identității, avantajele bilingvismului și a biculturalității legătura dintre limba și cultura de origine cu rădăcinile identității Tipuri de exerciții: De <i>Fărșang</i> des facem gogoși. Descrie rețeta! Prezintă cum se fac papanășii la voi.</p>

Texte recomandate:

Texte nonliterare, texte literare adaptate nivelului de studiu

József Attila: *Tiszta szívvel* (idea de posesiune/cazul genitiv)

Janikovszky Éva: *Akár hiszed, akár nem* (timpul trecut, fraza, familia)

Örkény István: *Ki látta?* (texte descriptive, timpul trecut)

Örkény István: *Választék* (la cumpărături, dialog între vânzător-cumpărător, verbe cu prefix)

Petőfi Sándor: *Itt van az ősz, itt van újra* (anotimpurile, timpul prezent)

Cântece

Omega: *Gyöngyhajú lány* (timpul trecut, idea de posesiune, descrierea)

Imádok élni! – din filmul *Csinibaba* (infinitivul și modul gerunziu)

Valaki kell nekem is – din filmul *Csinibaba* (idea de posesiune, verbe copulative)

Piramis: *Ajándék* (anotimpuri, timpul trecut)

Culegeri de exerciții și texte

<https://fakultativ.integratio.ro>

www.magyarora.com

Balogh Andrea – Magyarai Sára 2010. *Nyelvi szintfelmérő tesztgyűjtemény* (Culegere de teste de competență lingvistică în limba maghiară). Ed. AEGIS, Timișoara.

Bibliografie

Gál Noémi 2010. *A nyelvi revitalizáció. Elméletek, módszerek, lehetőségek*. AESZ, Cluj.

Gróf Annamária 2013: *Didaktikai segédkönyv a magyar mint környezetnyelv oktatásához*. Maribor.

Giay Béla – Nádor Orsolya 1998. *A magyar mint idegen nyelv. Hungarológia*. Budapest.

- Hegy Endre 1991. Hogyan tanítsuk idegen nyelvként a magyart? In: Giay Béla – Ruszinyák Márta (coord.): *Magyar nyelv külföldieknek*. Budapest.
- Magyari Sára 2020. *Egy nyelvi revitalizációs program szükségességéről*. In: Acta Universitatis Christianae Partiensis. Studia culturale 2020/2.
- Magyari Sára 2020. *Nyelvi revitalizáció a fakultatív oktatás tükrében*. In: Istók Béla – Lőrincz Gábor – Lőrincz Julianna – Simon Szabolcs (coord.): Tankönyvkutatás – fordított tankönyvek – kétnyelvűség. Selye János Egyetem Tanárképző Kara Komárom. Komarno/SK. 99–104.
- Magyari Sára 2019. *Hogyan tanítsam?* Szórvány Alapítvány. Timișoara.
- Magyari Sára 2019. *Magyar nyelvlecke román anyanyelvűeknek*. Szórvány Alapítvány. Timișoara.
- Magyari Sára 2017. *A magyar mint idegen nyelv oktatása. Fogalmak, helyzetek, megoldások*. Ed. Partium, Oradea.
- Nárdor Orsolya 2018. *Tanított (anya)nyelviünk*. KRE • L'Harmattan Kiadó, Budapest.
- Németh Dorottya 2006. *Kooperatív tanulási formák a magyar mint idegen nyelvi órákon*. In: THL2, 2006. 113–119.
- Közös Európai Referenciakeret 2002. https://nyak.oh.gov.hu/nyat/doc/ker_2002.asp

Nivel intermediar

Competențe specifice și activități de învățare

1. Receptarea textului oral

1.1. Dezvoltarea competenței utilizării limbii - identificarea și evidențierea informațiilor din comunicarea verbală; - înțelegerea indiciilor de comunicare verbală și non-verbală; - înțelegerea sensului comunicării verbale.
1.2. Dezvoltarea competenței socio-lingvistice - înțelegerea enunțurilor adaptate scopului comunicării; - perceperea structurilor corecte și incorecte ale vorbirii directe.
1.3. Dezvoltarea competenței strategice - detectarea elementelor limbii mai mici decât fraza: expresii, cuvinte compuse; - recunoașterea cuvintelor derivate, folosirea corectă a mimicii și sistemului gesturilor.
1.4. Dezvoltarea competenței discursului - participarea ca receptor activ în situațiile concrete de comunicare.

2. Dezvoltarea exprimării orale

2.1. Dezvoltarea competenței utilizării limbii - exerciții pentru corectitudinea gramaticală în comunicarea orală, folosirea diverselor structuri gramaticale, exprimarea propriilor gânduri, idei.
2.2. Dezvoltarea competenței socio-lingvistice - exersarea exprimării fluente, coerente și ușor de înțeles, utilizarea unor pauze din timpul discursului adecvate contextului, comunicare independentă, viteza de vorbire corespunzătoare, pronunția corectă.
2.3. Dezvoltarea competenței strategice - dezvoltarea unui vocabular bogat și variat, utilizarea unor termeni potriviți situației de comunicare, recunoașterea eficacității comunicative.
2.4. Dezvoltarea competenței discursului - organizarea propriilor idei, formularea acestora într-un stil nuanțat în diverse situații de comunicare.

3. Receptarea textului scris

3.1. Dezvoltarea competenței utilizării limbii - exersarea citirii corectă și expresivă; - interpretarea unor texte simple; - folosirea preponderent corectă a structurilor gramaticale cunoscute.
3.2. Dezvoltarea competenței socio-lingvistice - recunoașterea componentelor structurale și de conținut ale textului, formularea concluziilor în acest sens.
3.3. Dezvoltarea competenței strategice - descoperirea trăsăturilor caracteristice ale textelor de diferite tipuri și genuri literare (basm, zicală, proverb, enigmă, legendă, cântec popular, etc.).
3.4. Dezvoltarea competenței discursului - citirea altor texte de același gen literar, interes pentru textele literare.

4. Redactarea textului scris

4.1. Dezvoltarea competenței utilizării limbii - aplicarea regulilor de ortografie în scrierea cuvintelor și a enunțurilor; - alegerea corectă a cuvintelor, folosirea adecvată a structurilor gramaticale în scris.
4.2. Dezvoltarea competenței socio-lingvistice - alcătuirea unor texte mai scurte sau chiar mai lungi (narațiuni, descriere, caracterizare, scrisoare etc.)
4.3. Dezvoltarea competenței strategice - compunerea unor mesaje scurte în situații simple de comunicare - completarea formularelor oficiale.
4.4. Dezvoltarea competenței discursului - utilizarea scrisului în situațiile de zi cu zi (sms, rețele de socializare etc.)

5. Competențe de conștientizare și recunoaștere a valorilor

5.1. Dezvoltarea funcției pragmatice a competenței lingvistice - păstrarea conștientă a identității lingvistice și culturale; - cunoașterea valorii comunicative a limbii maghiare.
5.2. Cunoașterea și promovarea propriilor valori culturale - cunoașterea, păstrarea și cultivarea valorilor culturale locale și naționale; - cunoașterea obiceiurilor altor etnii.
5.3. Dezvoltarea atitudinilor (interes, deschidere, scutire de prejucii) - scrierea și utilizarea corectă a regionalismelor locale, cunoașterea echivalentelor literare ale acestora, practicarea obiceiurilor locale legate de sărbători, evenimente.

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi
COMUNICARE ORALĂ	<ul style="list-style-type: none"> • Recunoașterea și receptarea situației de comunicare (context, roluri, intenția vorbitorului, etc.) • Intonația corectă a diferitelor tipuri de propoziții • identificarea și abordarea corectă a subiectului textului, activarea cunoștințelor generale, folosirea registrului lexical; cuvinte cheie, identificarea ideilor principale, evidențierea esențialului, menținerea subiectului. • alcătuirea enunțurilor adecvate situației de comunicare, compunere de texte. (ex. Karinthy Ferenc: <i>Nosztalgia</i>)
RECEPTAREA ȘI INTERPRETAREA TEXTULUI SCRIS	<ul style="list-style-type: none"> • Forme de comunicare: dialog, narațiuni, descriere Forme și coduri literare <ul style="list-style-type: none"> • Receptarea operelor epice: narator, acțiune, personaje, grupuri de personaje; referiri simple la timpul și spațiul textelor epice;

	<p>relația povestitor-autor; punctul de vedere al povestitorului (interior, exterior), punctul de vedere al personajului/ ale personajelor (Karinthy Frigyes: <i>Ideges úr elalszik</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Receptarea operelor lirice: poezie, lirism; exprimarea sentimentelor implicit-explicit; muzicalitatea versurilor, ritm, rimă, tipuri de rimă, aliterație. • (ex. poezii de Weöres Sándor). • Factori auditivi și vizuali: figuri stil, comparație, metaforă, personificare; figuri ale retoricii, ca enumerația, repetiția, întrebarea retorică. <ul style="list-style-type: none"> • Tonuri literare: obiectiv, subiectiv; umorul (Heltai Jenő: <i>Séta az állatkertben</i>) <ul style="list-style-type: none"> • caracteristicile lingvistice ale textului - semantica cuvintelor: sinonime, antonime în context. - onomatopee în limba maghiară, în limba română, în alte limbi cunoscute. - modificarea sensului mesajului în funcție de topica cuvintelor în frază (Nem akarok menni kirándulni. Nem kirándulni akarok menni, etc.) <p>Interpretarea textelor non-literare (pl. http://magyarora.com/easyReader/hungarian_film.pdf)</p>
<p>PRODUCEREA DE TEXT ORAL ȘI SCRIS</p>	<p>Tipuri de texte, strategii de compunere de texte, moduri de redactare de texte, noțiuni de bază Tipuri de texte și tehnici de redactare::</p> <ul style="list-style-type: none"> • Scrierea ca proces, cunoașterea etapelor acestui proces • organizare (aranjarea ideilor principale nu doar într-un model linear, ex. hartă de idei, hartă de noțiuni) • coeziunea lineară și globală a textului <p>Ortografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • tipuri de propoziții/semne de punctuație • cunoașterea ortografiei cuvintelor folosite frecvent, ale cuvintelor care se scriu conform pronunției, reguli simple ale ortografiei, scrierea corectă a verbelor cu prefix, etc. • alcătuire de texte non-literare, funcționale: scrisoare, mail, anunț, etc. • (ex. parodiile lui Romhányi József)
<p>CONTINUTURI LINGVISTICE</p>	<p>Perceperea nivelului fonetic, morfo-sintactic, semantic, textologic al textului. Folosirea sistemului noțiunilor lingvistice bazată pe experiență (experiența vorbirii): structura frazei, ordinea cuvintelor, accentul,</p>

	<p>intonația, muzicalitatea, vocabularul, valențe, prefixe verbale folosite corect.</p> <p>(pl. http://magyarora.com/magyar/grammar.html#use)</p> <ul style="list-style-type: none"> • folosirea corectă a diferitelor structuri sintactice • formule de politețe, folosirea adecvată a registrului conform situației • folosirea adecvată în comunicare a propozițiilor enunțiative, interogative, exclamative, imperative • perceperea posibilităților lingvistice complexe de ex. în exprimarea afirmației-negației. • (Nem még megyek iskolába!)
MEDIEREA CULTURALĂ	<ul style="list-style-type: none"> • participare la concursuri, întâlniri, tabere organizate cu participanți provenind din diferite zone etnografice • cercetare etnografică, cunoașterea și însușirea tezaurului folcloric • cercetare etnografică individuală

Texte recomandate:

Karinthy Ferenc: Karcolatok (Nosztalgia) – e-könyv

Az egész város beszél. Karcolatok, 1-4.; összegyűjt., utószó Abody Béla; Szépirodalmi, Bp., 1958
 Heuréka. Karcolatok, humoreszkek; szerk., sajtó alá rend. Ungvári Tamás; Szépirodalmi, Bp., 1975 (Karinthy Frigyes összegyűjtött művei)

Görbe tükör. Karcolatok, humoreszkek; szerk., sajtó alá rend. Ungvári Tamás; Szépirodalmi, Bp., 1975 (Karinthy Frigyes összegyűjtött művei)

Karinthy Frigyes: Viccelnek velem' (Ideges úr elalszik) – Ferenczy Könyvkiadó, Budapest 1996

Hideg van. Versek – Kultúra Könyvnyomdai Műintézet, Pécs, 1934

A kő és az ember. Versek – Nyugat, Budapest 1935

A szerelem ábécéje. Versek – Új Idők Irodalmi Intézet R. T. (Singer és Wolfner), Bp., 1946

Goretity József – Laczkó Zsuzsa: Nem csak novellák (Heltai Jenő: Séta az állatkertben), Debreceni nyári egyetem 1997

A magyar filmről... elfogultan: http://magyarora.com/easyReader/hungarian_film.pdf

Romhányi József: Szamárfül (Móra, 1983) műfajparódiák?

Bibliografie

Kiss Gabriella-Molnár Ilona: *Jó szórakozást magyarul!*, Molilla Könyv, Pécs, 2009.

Szita Szilvia- Görbe Tamás: *Gyakorló magyar nyelvtan*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2009.

Gábor Felícia: *Csángó vagyok*, Pannónia-Print Kiadó, 2012

Gábor Felícia: *Csángó élet*, Magyar Napló Kiadó, 2019

Oláh-Gál Elvira: *A moldvai magyarokról*, Kriza János Néprajzi Társaság 2015 Kolozsvár

Baka András tréfás beszédei, Kriterion Kiadó, 2003.

Segédanyagok, hangfelvételek, szövegek, munkalapok: <http://magyarora.com/magyar/index.html>

Kérem a következőt! (Dr. Bubó): <https://www.youtube.com/watch?v=OFjuEnt3kVg>

Macskafogó (1986) – magyar-német-kanadai animációs film:

<https://www.youtube.com/watch?v=6WJxaSfAFXy>

Nivel avansat

Competențe specifice și activități de învățare

1. 1. Receptarea comunicării orale

<p>1.1. Înțelegerea semnificației în ansamblu a comunicării orale, recunoașterea ordinii exprimării ideilor și corelația dintre idei, chiar dacă acestea nu au fost clar exprimate sau conexiunile sunt doar mediate și indirecte</p> <p>- exersarea ascultării active, exerciții pentru stabilirea intenției de comunicare, observarea ideilor și argumentelor importante, căutarea cuvintelor și propozițiilor cheie.</p>
<p>1.2. Recunoașterea relației dintre elementele verbale și nonverbale, a relației textului audiat cu scopul comunicării</p> <p>- exerciții de interpretare a elementelor nonverbale; pregătirea pentru comunicarea orală prin practicarea unor indicii nonverbale;</p>
<p>1.3. Realizarea unor interacțiuni verbale în situații de comunicare în viața personală, monitorizarea și evaluarea opiniei și argumentelor interlocutorului, perceperea diferențelor dintre dialecte, sociolecte și limbajul literar</p> <p>- exerciții pentru identificarea elementelor din limbajul literar și cel colocvial în comunicarea orală (cuvinte preluate din limba română, elemente de argou);</p>
<p>1.4. Înțelegerea textelor audibile în direct sau prin intermediul mass-media în măsura în care are timp pentru acomodarea la pronunție</p> <p>- audierea textelor persuasive și argumentative pe diferite canale cum sunt reclamele, dezbaterile publice, recomandările, discursurile ocazionale; exerciții comparative</p>

2. Dezvoltarea capacității de exprimare orală

<p>2.1 Dezvoltarea unei teme date într-o interpretare orală, exprimarea ideilor și opiniilor cu acuratețe, poate reacționa la argumentele interlocutorului.</p> <p>- ordonarea ideilor, exersarea redactării textului oral pentru a-și exprima punctul de vedere, opinia proprie, exerciții de dramatizare;</p>
<p>2.2 Utilizarea corectă a categoriilor semantice și gramaticale în diverse situații de comunicare</p> <p>- folosirea sinonimelor, antonimelor, a paronimelor, a omonimelor, în diverse situații de comunicare; exerciții pentru evitarea repetițiilor, corectarea greșelilor; transformarea propozițiilor simple în propoziții dezvoltate, exerciții pentru utilizarea textuală a diverselor tipuri de propoziții, aplicarea transferurilor directe, inversate, utilizarea indicațiilor, utilizarea conștientă a elementelor de legătură ce asigură coerența textului; exerciții de conștientizare a aplicării acordului;</p>
<p>2.3. Participarea la conversații în diverse situații, familiarizarea atât cu expresiile specifice, cât și cu limbajul cotidian. Exprimarea și autocorectarea în mod fluent, aplicând cu precizie semnificațiile de nuanță.</p> <p>- scurtă prezentare pe un subiect liber ales, pe baza unei note/ppt, acordând atenție contactului cu publicul;</p>

3. Îmbunătățirea capacității de a citi și de a înțelege textul scris

<p>3.1. Lectură expresivă a diferitelor tipuri de texte, citire într-un ritm corespunzător, clar, atât cu voce tare cât și în sine, să surprinderea semnificației secvențelor și a întregului text.</p>
--

- exerciții pentru identificarea relațiilor între ideile textului, exerciții care vizează reflecția la cele citite (problematizare, întrebări, completare, expunerea experiențelor contradictorii);

3.2 Recunoașterea și conștientizarea diferențelor dintre un text literar și un text nonliterar, recunoașterea formelor și stilurilor literare

- exerciții de recunoaștere a trăsăturilor de gen ale operelor epice și lirice, exerciții pentru recunoașterea și interpretarea funcției figurilor de stil, a imaginilor și comparației în procesul lecturii textelor narative și lirice; recunoașterea timpului, spațiului momentelor de acțiune, recunoașterea modalităților de caracterizare a personajelor, diferențierea elementelor reale de cele fictive;

3.3. Interpretarea și evaluarea textului în funcție de anumite aspecte date, formularea unei opinii proprii despre textul receptat

- exerciții pentru înțelegerea relațiilor dintre propoziții, fragmente, alineate, pentru stabilirea legăturii între părțile textului și semnificația textului în ansamblu;

3. 4. Receptarea unor texte cu limbaj diferit cum ar fi descrieri, articole de specialitate și creații literare

- exerciții pentru prelucrarea textelor nonliterare (evidențierea ideilor fundamentale, sesizarea relațiilor cauză-efect, separarea elementelor esențiale și a detaliilor caracteristice, a ideii de bază și a ideilor secundare).

4. Dezvoltarea capacității de exprimare scrisă

4.1. Alcătuirea diferitelor tipuri/genuri de text (scrisoare, afiș, invitație, cerere, eseu, raport, articol)

- exerciții de producere a unor texte în concordanță cu factorii situației comunicaționale; exerciții de evaluare a textului propriu și al altora în funcție de criterii prestabilite;

4.2. Analiza textului, cunoașterea și utilizarea unităților structurale ale acestuia (introducere, cuprins, încheiere).

- exerciții de analiză și de redactare: menținerea temei, corelația dintre părți, conectarea introducerii cu încheierea, cronologia, ordinea evenimentelor în compunerea narativă (antecedente - eveniment - consecințe, cauză - efect - idee de încheiere), ordonarea spațială într-o descriere (întreg - parte - întreg, îndepărtat - apropiat - îndepărtat), ordinea trăsăturilor externe și interne în caracterizare, element - dovadă/ combatere în compunerea argumentativă;

4.3. Utilizarea cunoștințelor gramaticale și stilistice în formularea, structura logică a textului

- observarea mărcilor stilistice ale diferitelor texte: adecvarea stilului (claritate, concizie, precizie) și frumusețea acestuia (limpezime, vioiciune, selectivitate, atmosferă); aranjarea cuvintelor amestecate dintr-o propoziție, reorganizarea, redactarea textului, extinderea, comprimarea acestuia;

4.4. Utilizarea conștientă a regulilor de ortografie și punctuație, folosirea Dicționarului de ortografie, ortoepie și punctuație.

- exerciții de aplicare a regulilor de ortografie (adăugiri, transformări, substituții, exerciții productive și ludice) exersarea regulilor de punctuație (punctul, virgula, două puncte, semnul întrebării, semne de exclamare, liniuța, ghilimelele, cratima, punc și virgula);

5. 5. Competențe de conștientizare și recunoaștere a valorilor

5.1 Cunoașterea valorii de comunicare a limbii maghiare

- redactarea unei reviste școlare, participarea la concursuri, exerciții de comunicare în limba maternă cu colegii de grup); compararea formelor comunicării în limba maghiară maternă cu

versiunea în limba română, comunicarea regulată cu persoanele care folosesc curent limba maghiară (corespondență, tabără, excursii, parteneriate, concursuri);

5.3. *Capacitatea de a percepe diferite clase de valori, relații de valori*

- cunoașterea textelor literare care stau la baza identității culturale, precum și cele mai importante personalități și evenimente din trecutul național (Szent István, Mátyás király, Mohács, Madéfalvi veszedelem, Petőfi Sándor, Széchenyi István, Kossuth Lajos, revoluțiile din 1848 și 1956, cercetători și artiști maghiari, cum sunt Szentgyörgyi Albert, Selye János, Liszt Ferenc, Bartók Béla etc.)

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi
COMUNICARE ORALĂ	<ul style="list-style-type: none"> - recunoașterea factorilor situației de comunicare (context, roluri, intenția comunicării etc) - identificarea subiectului, reactualizarea cunoștințelor anterioare; registrul lexical; cuvinte cheie, identificarea ideii principale, sesizarea esențialului; urmărirea temei - alcătuirea de propoziții corespunzătoare situației de comunicare, modelarea propozițiilor în text <ul style="list-style-type: none"> - dispunerea logico-semantică a ceea ce urmează să fie comunicat; semnificația textului oral, elemente esențiale, elemente de semnificație suplimentare - elemente de argumentare: teză, ipoteză, justificare, exemplu/dovadă, tratarea obiecțiilor; regulile și procedura dezbaterii - dispunerea formală a ceea ce urmează să fie comunicat; alegerea cuvintelor; alcătuirea propozițiilor; aranjarea și funcționarea simultană a elementelor lingvistice și nonlingvistice (gest, expresii faciale), rolul dialectelor și sociolectelor (dialect, limbaj comun, slang, jargon) în vorbire; valoarea funcțională și expresivă a tipurilor de propoziții, editarea lor în text <ul style="list-style-type: none"> - conversația (dialogul) și discursul privat (monologul); textul informativ: narațiunea (raport de experiență). - exprimarea gustului și a opiniei <p>Tipuri de interacțiune propuse: tribunal literar, să descopere intențiile personajelor dintr-o operă literară, să argumenteze pentru și împotriva acțiunilor lor.</p>
LECTURĂ	<ul style="list-style-type: none"> - forma de comunicare: monologică, dialogică - texte narative: timpul povestirii în comparație cu întâmplările relatate; corelarea punctelor de vedere; textul și destinatarul textului - principiul de organizare al textului descriptiv: caracter de mozaic - texte argumentative: relația tezei și a argumentelor; dovedirea și combaterea; metodele argumentării - tropii și figurile de stil: metafora, alegoria, comparația - forme retorice: variații ale repetiției (ritm de gândire, enumerarea, acumularea, intensificarea) paralela, contrastul - elemente de versificație: ritmul și rima - epicul: povestire, narator, punctul de vedere al naratorului, personaje;

	<p>lectura operelor epice: basmul, legenda, poemul narativ, balada, narațiunea, nuvela, anecdota, romanul</p> <p>- lira, lirismul, genul liric: cântec, cântec popular, pastel, imn</p> <p>Tipuri de interacțiune propuse: monolog în numele unui personaj literar.</p> <p>Redactare: antecedentele imagine sau continuarea acțiunii unei opere epice.</p>
REDAC-TARE	<p>- Tipuri de texte:</p> <p>a) Scrierea în scopuri practice. Schița, scrisoarea privată, salutul, mesajul</p> <p>b) Textul informativ. Texte instructiv-educative. Invitația. Nota de lectură. Anunțul. Cererea</p> <p>c) Compunerea liberă. Prezentarea experiențelor. Raport de experiență. Exprimarea poziției personale în scris</p> <p>d) Narațiunea. Descrierea. Caracterizarea</p> <p>e) Redactarea unui text literar sau de altă natură</p> <p>- Modelul orientat spre proces și etapele de scriere: crearea de text pe baza unui subiect dat/ales generare: individual, în perechi, în grupuri direcționare/funcție: luarea în considerare a intenției scriitorului și a destinatarului (individual, grup, public); punct de vedere, argumentare, convingere, combatere;</p> <p>- Principii de organizare în textele persuasive: antiteză, paralelism, amplificare; relație cauză-efect</p> <p>- Ortografie. Semnele de punctuație: punct, virgulă, două puncte, semnul întrebării, semnul exclamării, ghilimele. Liniuța și dialogul. Principiul și practica pronunției. Principiul și practica de analiză a cuvintelor. Ortografia cuvintelor. Ortografie tradițională și ortografie simplificatoare.</p> <p>Tipuri de interacțiune propuse: Transformarea dialogului în narațiune. Jurnal de lectură. Interpretarea textelor literare și non-literare pe baza întrebărilor orientative scrise. Extras de text de popularea științei. Redactarea unei disertații.</p>
VALORI CULTU-RALE	<p>- participare la concursuri, întâlniri, obiceiuri populare locale</p> <p>- participarea în tabere de limbă maternă</p> <p>- comunicare continuă cu oamenii care locuiesc în alte zone maghiare</p> <p>- cunoașterea colecțiilor etnografice și a comorilor folclorice, contact regulat cu acestea</p> <p>- realizarea de colecții etnografice proprii</p> <p>Tipuri de interacțiune propuse: Realizarea unui reportaj cu cei familiarizați cu tradiția locală. Realizarea unor prezentări despre oameni celebri ai culturii maghiare, clădiri, pictori, scriitori, muzicieni, oameni de știință.</p>

Texte recomandate:

- Narațiuni, nuvele, opere de proză scurtă din literatura maghiară clasică și contemporană: opere de Kosztolányi Dezső, Mikszáth Kálmán, Móra Ferenc, Móricz Zsigmond, Tamási Áron, Jókai Mór, Karinthy Frigyes, Örkény István, Sánta Ferenc, Lázár Ervin, Tóth Krisztina
- Poemul epic, de ex. Arany János: Toldi

- Romanul, de ex. opere de Fekete István, Gárdonyi Géza, Szabó Magda, Mikszáth Kálmán, Tamási Áron
- Opere lirice. Cântece populare. Opere lirice din poezia maghiară și contemporană
- Balada populară, balada cultă. de ex. baladele lui Arany János
- Jurnalul, scrisoarea, de ex. Mikes Kelemen: Törökországi levelek (Scrisori din Turcia) (fragmente).

Lista textelor și autorilor propuși nu este prescriptivă. Pentru competențele indicate în curriculum în funcție de conținutul obligatoriu, autorul manualului și profesorul pot alege și alte texte.

Bibliografie

- Kiss Gabriella – Molnár Ilona 2009. *Jó szórakozást magyarul!* Molilla Könyv, Pécs.
- Gábor Felicia 2019. *Csángó élet.* Magyar Napló Kiadó.
- Gróf Annamária 2013: *Didaktikai segédkönyv a magyar mint környezetnyelv oktatásához.* Maribor.
- Fűzfa, B. (2016). *Élményközpontú irodalomtanítás a harmadik évezredben.* In Bodrogi, F. M., Czimer, Gy., Fűzfa, B., Szakály, Sz. (szerk.). *Élményközpontú irodalomtanítás. Kreativitás, produktivitas, kultúrakezelés a digitális korban.* Szombathely, Savaria University Press, 9–43
- Bencze Lóránt (1996). *Mikor, miért, kinek, hogyan. Stílus és értelmezés a nyelvi kommunikációban* Budapest, Corvinus Kiadó.
- Cserhalmi Zs. (2001). *Amit az irodalomtanításról tudni kellene...* Budapest: Korona Kiadó.
- Magyari Sára 2019. *Magyar nyelvlecke román anyanyelvűeknek.* Szórvány Alapítvány. Temesvár.
- Nárdor Orsolya 2018. *Tanított (anya)nyelvünk.* KRE • L'Harmattan Kiadó, Budapest.
- Közös Európai Referenciakeret 2002. https://nyak.oh.gov.hu/nyat/doc/ker_2002.asp
<http://magyarora.com/magyar/index.html>

Sugestii metodologice

Nivelul pentru începători (A1, A2) al curriculumului își propune ca elevul să atingă nivelul inferior al competenței lingvistice secundare (nivelul B1) până la sfârșitul anului școlar. Curriculumul este conceput pentru elevi de liceu și, prin urmare, metodele de predare-învățare sunt adaptate la nivelul de vârstă: la acest nivel, conținuturile se structurează pe învățarea limbii bazată pe comunicare, ceea ce nu înseamnă că nu sunt necesare explicații gramaticale minime. În general nu ne așteptăm ca elevii să învețe și să aplice termenele gramaticale, dar stăpânirea lor este esențială și legată de vocabularul de bază (de exemplu, verb sau timpul trecut).

Este recomandată însușirea și aprofundarea vocabularului de bază legat de un subiect: adică să traducă și să învețe cuvintele. Acesta să fie urmată de o scurtă explicație gramaticală a subiectului abordat în lecția respectivă. Al treilea pas constituie lectura și interpretarea textelor. Aici este de asemenea important să se folosească diferite sarcini de înțelegere (întrebări, propoziții false etc.) și apoi, ca al patrulea pas, să se rezolve practici și sarcini variate. Propunem implicarea diversă a metodei audio-lingvistice și a metodei de traducere utilizate în învățarea limbilor străine, utilizarea instrumentelor digitale cât mai des posibil.

Recomandăm folosirea treptată a limbii țintă încă de la primele ore, evitarea comunicării în limba română cât mai mult posibil. De asemenea, utilizarea metodelor activ-participative,

încurajarea comunicării, ceea ce înseamnă că profesorul va vorbi din ce în ce mai puțin, comunicarea fiind practică cât mai mult de elevi. Scopul este ca elevul să participe la curs cât mai activ posibil, să ofere un cadru pentru o comunicare adecvată.

Pentru utilizarea cu succes a curriculumului, recomandăm utilizarea manualelor, jurnalelor și site-urilor web indicate în bibliografie.

La **nivel intermediar** principiile de bază ale procesului de predare-învățare sunt jocurile, trăirile personale și motivarea elevului de a participa la comunicare. Se recomandă utilizarea prezentărilor pps și a metodei proiectului, metode didactice bazate pe munca comună a profesorului și a elevului, integrarea experiențelor de e-learning în educația online. La acest nivel, este deosebit de important să se reînnoiască metodologic organizarea învățării, descentrarea activităților, astfel încât vocea profesorului să se audă mai puțin decât vocea elevilor. Profesorul nu trebuie să mai ocupe locul central în desfășurarea activităților, străduindu-se să aibă rolul unui mediator. Activitățile vor fi organizate în beneficiul elevilor, creându-li-se condițiile optime pentru a produce cât mai mult discurs în limba maghiară, în sala de clasă. În acest scop, se vor utiliza formule alternative de management al clasei: pe lângă munca frontală, se va utiliza, în mod regulat, lucrul în perechi sau în grup, online.

Nivelul avansat (C1, C2) își propune atingerea nivelului limbii materne. Ascultarea ajunge la nivelul înțelegerii globale a mesajului scris și oral. Aceasta este condiția ca elevul să fie capabil să asculte, să înțeleagă mesajele enunțate în diferite situații de comunicare, să colecteze și să prelucreze informațiile și, totodată, să fie capabil să comunice într-un mod corespunzător în diferite situații de comunicare, să conceapă și să-și exprime convingător propria opinie în comunicarea orală. În practică, acest lucru înseamnă dobândirea următoarelor priceperi și deprinderi: abilități de comunicare, înțelegerea și crearea de texte orale și scrise, relaționare, atenția la interlocutor, comunicarea simplă, inteligibilă a gândurilor, informațiilor, emoțiilor și opiniilor, utilizarea activă a vocabularului, opinii proprii, formularea de argumente convingătoare, luarea în considerare a opiniei interlocutorului exprimată în scris sau oral, înțelegerea conținutului emoțional al mesajului, abilități critice.

Curriculumul sugerează o lectură aprofundată a 8-10 texte, care ar trebui să includă lucrări semnificative, texte complete sau fragmente din literatura clasică maghiară. Textele sau fragmentele selectate pentru lecție nu trebuie să depășească 1-2 pagini, textele mai lungi sunt sugerate de curriculum pentru lectură la domiciliu și discuții în timpul orelor de maghiară la clasă.

Comprehensiunea textului este susținută în mare măsură de strategii de învățare prin cooperare și prin utilizarea de strategii cognitive. Merită să acordăm o atenție deosebită metodelor de predare învățare reciprocă, INSERT, brainstorming, ciorchine, tehnica predicțiilor. Aceste metode se realizează în grupuri mici și contribuie la formarea și dezvoltarea capacităților intelectuale, respectiv a abilităților de socializare și de interacțiune a elevilor. Învățarea prin cooperare se bazează pe teorii constructiviste de învățare; pe parcursul aplicării acestora, însușirea cunoștințelor nu este pasivă, ci se face în mod interactiv.